

V Praze 26. ledna 2023

Výtisk č.:

S t a n o v i s k o

Legislativní rady vlády

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

I.

K celkovému zaměření návrhu

Hlavním cílem návrhu zákona je zapracovat do českého právního řádu novou směrnici EU z oblasti práva obchodních společností, konkrétně směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2121 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení. Výše uvedená směrnice sjednocuje pravidla pro přeshraniční přemístění sídla, přeshraniční fúze a přeshraniční rozdělení obchodních společností napříč členskými státy EU a nahrazuje tak částečně harmonizaci pravidel pro přeshraniční fúzi obsažených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností, v platném znění. Harmonizace pravidel přeshraničního přemístění sídla, fúze či rozdělení má obchodním společnostem a družstvům usnadnit jejich realizaci a ušetřit náklady.

V návaznosti na výše uvedenou harmonizaci dochází i k některým dílčím změnám v oblasti vnitrostátních přeměn tak, aby vnitrostátní přeměna a přeshraniční přeměna byly dva typově podobné procesy. Návrh zákona též zavádí zvláštní požadavky týkající se rozdělení akciových společností strategického zájmu, v nichž má stát většinovou majetkovou účast. Navrhované odchylky od obecných pravidel

by měly státu umožnit získat plnou kontrolu nad těmito společnostmi tak, aby mohl realizovat své cíle týkající se jeho strategických zájmů.

Návrh zákona též reaguje na některé poznatky z praxe, kde platná úprava zcela nevyhovuje, a obsahuje i sesouladění institutů a terminologie s rekodifikovaným soukromým právem.

II.

Vztah k právu EU

Návrh zákona, popřípadě jeho důvodová zpráva, obsahují výčet předpisů práva Evropské unie, které měl předkladatel zohlednit, a to

- směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2121 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení,
- směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností (kodifikované znění) a
- směrnici Rady 89/117/EHS ze dne 13. února 1989 o povinnostech poboček usazených ve členském státě, zřízených úvěrovými a finančními institucemi se sídlem mimo tento členský stát, pokud se jedná o zveřejňování ročních účetních dokladů.

Na oblast přeměn obchodních společností a družstev dopadá i judikatura Soudního dvora EU, zejména rozsudky C-2010/06 Cartesio a C-106/16 Polbud.

Transpoziční lhůta směrnice 2019/2121 uplynula dne 31. ledna 2023.

Návrh zákona je s právem Evropské unie částečně slučitelný. Po zapracování připomínek obsažených v příloze k tomuto stanovisku bude plně slučitelný.

III.

Způsob projednání návrhu

Návrh zákona byl projednán v připomínkovém řízení, jehož výsledky jsou uvedeny v předkládací zprávě a v části IX předloženého materiálu. Návrh zákona je podle předkladatele předložen bez rozporů.

Návrh zákona byl projednán pracovními komisemi Legislativní rady vlády pro soukromé právo, evropské právo a pro finanční právo.

Legislativní radou vlády byl návrh zákona projednán na jejím zasedání dne 26. ledna 2023.

IV.

Návrh změn

Legislativní rada vlády má k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, tyto připomínky:

Sdělení pro vládu

Legislativní rada vlády nedoporučuje provádět novelizační úpravu uvedenou v čl. I bodě 208 předloženého návrhu zákona. Bližší důvody jsou uvedeny v příloze k tomuto stanovisku. Při projednávání návrhu zákona upozornili na svůj případný možný střet zájmu následující členové Legislativní rady vlády: prof. JUDr. Jan Dědič, JUDr. Robert Pelikán, Ph.D. a JUDr. Petr Bezouška, Ph.D.

Obecně

1. Předložený návrh zákona představuje další podstatnou změnu zákona o přeměnách obchodních společností a družstev. Již stávající znění zákona o přeměnách obchodních společností a družstev je z uživatelského hlediska nepřehledné, neboť například obsahuje taková označení paragrafů, která mají zdvojená písmena. Legislativní rada vlády doporučuje předkladateli, aby při další změně právní úpravy přeměn obchodních společností a družstev přistoupil namísto novely stávajícího zákona rovnou ke zpracování návrhu nového zákona upravujícího přeměny obchodních společností a družstev.
2. Návrh zákona nově výslovně upravuje přemístění sídla obchodní korporace z České republiky do třetích států mimo Evropskou unii a Evropský hospodářský prostor, a to v zásadě za shodných podmínek jako přemístění sídla do členského státu Evropské unie. Legislativní rada vlády v této souvislosti upozorňuje, že přemístěním sídla do zahraničí, a to zejména do některých států mimo území Evropského hospodářského prostoru, může dojít k podstatnému zhoršení postavení věřitelů takové právnické osoby. Je otázkou, zda ochranné mechanismy, které budou shodné jako v případě přemístění sídla na území členských států Evropské

unie, jsou dostatečné. Vládě se tak dává ke zvážení, zda by návrh zákona neměl obsahovat další dodatečné ochranné mechanismy v případech přemístění sídla obchodní korporace mimo území Evropského hospodářského prostoru. Tímto mechanismem může být například prodloužení doby zveřejnění dokumentů podle § 33 odst. 1 návrhu novely zákona o přeměnách obchodních společností a družstev nebo jejich uveřejnění podle § 33a návrhu zákona anebo podmínění zápisu přeshraničního přemístění sídla v těchto případech poskytnutím dostatečného zajištění věřitelům. Pokud se vláda ztotožní s tímto návrhem Legislativní rady vlády, je třeba návrh zákona v tomto směru dopracovat.

3. Legislativní rada vlády doporučuje z návrhu zákona ustanovení čl. I bodu 208 (nově navržený § 311), a to z důvodu možné kolize tohoto ustanovení s ústavním pořádkem České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a předpisy práva EU. Podrobnější argumentace je uvedena v příloze k tomuto stanovisku.

K jednotlivým ustanovením

Připomínky k jednotlivým ustanovením návrhu zákona jsou obsaženy v příloze k tomuto stanovisku.

K důvodové zprávě

1. Ve zvláštní části důvodové zprávy v odůvodnění k čl. I bodu 15 podrobně popsat, na jaké situace míří pravidlo uvedené v § 17 odst. 6 větě poslední a na dalších místech důvodové zprávy, kde se vyskytuje obdobné pravidlo, se na toto vymezení odkázat.
2. Ve zvláštní části důvodové zprávy v odůvodnění k čl. I bodu 27 podrobněji upravit, na jaké situace míří § 21 odst. 8 návrhu zákona o přeměnách obchodních společností a družstev.
3. Ve zvláštní části důvodové zprávy v odůvodnění k čl. I bodu 61 (k § 59I) podrobněji vymezit, kdo všechno může být zástupcem zaměstnanců a na dalších místech důvodové zprávy, kde se nově hovoří o zástupci zaměstnanců, se na toto vymezení odkázat.
4. Ve zvláštní části důvodové zprávy v odůvodnění k čl. I bodu 104 (k § 119 odst. 4) vysvětlit, co vše zahrnuje užití pojmu „zašle“, a to i v návaznosti na pravidla pro rozesílání návrhu rozhodnutí k hlasování *per rollam* upravená v zákoně

o obchodních korporacích a na dalších místech důvodové zprávy, kde je odůvodňována obdobná úprava, se na toto vymezení odkázat.

5. Ve zvláštní části důvodové zprávy v odůvodnění k čl. I bodu 137 (k § 215 odst. 3 písm. a)) podrobněji vymezit pojem „prahová hodnota“.
6. Ve zvláštní části důvodové zprávy v odůvodnění k čl. I bodu 263 vysvětlit, že pravidlo uvedené v § 384j písm. i) má být vykládáno tak, že se výhody uvádí ve vztahu ke konkrétním osobám a nikoliv za celý orgán.
7. Ve zvláštní části důvodové zprávy v odůvodnění k čl. VII podrobněji odůvodnit naléhavý obecný zájem na dřívějším nabytí účinnosti návrhu zákona s ohledem na znění § 3 odst. 4 zákona o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.
8. Důvodovou zprávu dopracovat tak, aby odpovídala vládou schválenému návrhu zákona.

K rozdílové tabulce

1. Vyasnit, k čemu se vyказuje čl. 1 bod 23 směrnice 2019/2121/EU.
2. Do rozdílové tabulky doplnit změnu ustanovení § 59l písm. b) zákona o přeměnách obchodních společností a družstev.
3. Rozdílovou tabulku upravit tak, aby odpovídala vládou schválenému návrhu zákona.

Ke srovnávací tabulce

Srovnávací tabulku upravit tak, aby odpovídala vládou schválenému návrhu zákona.

K platnému znění navrženou novelou dotčených částí zákonů s vyznačením navrhovaných změn

Do platných znění zákonů promítnout změny předloženého návrhu zákona schválené vládou.

V.

Závěr

Za předpokladu, že z návrhu zákona bude vypuštěno ustanovení čl. I bodu 208, doporučuje Legislativní rada vlády vládě s ch v á l i t návrh zákona, kterým se mění

zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a přijmout k němu usnesení vlády a v něm stanovit:

„V l á d a

I. s c h v a l u j e návrh zákona, kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s úpravami podle připomínek obsažených ve stanovisku Legislativní rady vlády a podle závěrů vlády;

II. u k l á d á ministru spravedlnosti vypracovat konečné znění vládního návrhu zákona podle bodu I tohoto usnesení;

III. p o v ě ř u j e

1. předsedu vlády, aby předložil vládní návrh zákona podle bodu I a II tohoto usnesení předsedkyni Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky k dalšímu projednání s upozorněním, že se tento vládní návrh zákona týká členství České republiky v Evropské unii,

2. ministra spravedlnosti, aby odůvodnil vládní návrh zákona v Parlamentu České republiky;

IV. z m o c ň u j e předsedu vlády, aby na základě odůvodněné žádosti ministra spravedlnosti pověřil plněním úkolu podle bodu III/2 tohoto usnesení jiného člena vlády.

JUDr. MgA. Michal Š a l o m o u n, Ph.D.

ministr pro legislativu

a předseda Legislativní rady vlády